



Izglītības un zinātnes
ministrija



Finansē
Eiropas Savienība

ES FONDU 2021. – 2027.GADA PLĀNOŠANAS PERIODA TAISNĪGAS PĀRKĀRTOŠANĀS FONDA IEGULDĪJUMI PĒTNIECĪBAS ATTĪSTĪBĀ

**6.1.1.2. pasākuma "Pētniecības attīstība dabas resursu
ilgtspējīgai izmantošanai vides un klimata mērķu kontekstā"
mērķis, atbalstāmās darbības, attiecināmās izmaksas,
īstenošanas nosacījumi**

Baiba Švāne-Upmale
baiba.svane-upmale@izm.gov.lv

Elīna Usāre
Elina.Usare@izm.gov.lv

07.03.2025.

TAISNĪGAS PĀRKĀRTOŠANĀS FONDA IEGULDĪJUMI LATVIJĀ

Investīcijas **kūdras nozares SEG emisiju samazināšanas pasākumiem un atbalsts reģionālās ekonomikas pārstrukturēšanai, mazinot sociālekonomiskās sekas pārejā uz klimatneitrālu ekonomiku**

[192 M EUR]



PLĀNOTĀS DARBĪBAS

1. Atteikšanās no kūdras izmantošanas enerģētikā

2. Dabas resursu ilgtspējīga izmantošana

2.1 pētniecības attīstība dabas resursu ilgtspējīgai izmantošanai vides un klimata mērķu kontekstā – pētniecības platforma papildinoša aktivitāte

3. Reģionālās uzņēmējdarbības attīstība, veicinot pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku

4. Prasmju attīstības, pilnveides un pārkvalificēšanas piedāvājuma attīstība pārejai uz klimatneitralitāti īpaši skartajās teritorijās



6.1.1.2. pasākums "Pētniecības attīstība dabas resursu ilgtspējīgai izmantošanai vides un klimata mērķu kontekstā"

Mērķis: pētījumu platformas un izcilības centra izveide (ilgtermiņa ietekme) **pētniecības un inovāciju projekta** (5 tematiskās atbalstāmās darbības) **īstenošanai:**

pētniecības kapacitātes un kompetenču attīstībai, kas spētu sniegt pienesumu atbalstāmajos reģionos

zināšanu un tehnoloģiju pārnesei, pilotprojektu un demonstrācijas projektu īstenošanai (atbalstāmo darbību ietvaros), jaunu pētniecībā balstītu ideju ieviešanai

starptautiskās sadarbības un izcilības pētniecībā veicināšanai

zināšanu izplatīšanai par dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu

virzībai uz klimatneitrālu ekonomiku un risku mazināšanai ar klimata pārmaiņām visvairāk skartajos reģionos, veicinot sociālekonomisko seku mazināšanu.



TEMATISKĀ PĒTĪJUMU PLATFORMA UN IZCILĪBAS CENTRS

pētniecības attīstībai, dabas resursu ilgtspējīgai izmantošanai, vides un klimata mērķu kontekstā

PLATFORMAS IZVEIDES NOSACĪJUMI

- ➔ Viens projekts - platformas izveide
- ➔ Obligātie dalībnieki – Latvijas zinātniskās institūcijas ar lielāko zinātnisko potenciālu, t.sk. zinātnes universitātes, visi iesaistās rezultātu izplatīšanā un publiskās pieejamības nodrošināšanā
- ➔ TPF: Vidzemei, Latgalei, Kurzemei un Zemgalei (ārpus Rīgas, Pierīgas) mērķētas aktivitātes un risinājumi
- ➔ Tematiskā detalizācija projekta iesnieguma ietvaros - 5 atbalstāmās darbības (tematiskie uzdevumi)
- ➔ Sadarbība ar vismaz 5 komersantiem pētniecības vajadzību definēšanai, rezultāti visiem publiski pieejami
- ➔ Pētījumu rezultāti integrēti visos studiju līmeņos, veicinot arī pēcdoktorantūras pētījumus

ATKLĀTA PROJEKTU IESNIEGUMU ATLASE

Tiks atbalstīts 1 projekta iesniegums (platformas izveide)
Plānotais finansējums: **5 981 103 EUR**, t.sk. TPF 5 083 937 EUR

Vadošā institūcija
finansējuma saņēmējs

zinātniskā institūcija

2019. gada starptautiskajā
novērtējumā saņēma vismaz
4 balles (augsta līmeņa
starptautisks spēlētājs zinātnē)
vai

zinātnes universitāte

(nozīmīgs spēlētājs zinātnē
un plaši resursi)
Nodrošina augstu zinātnisko
kvalitāti

Konsorcijā

vismaz 3 dalībnieki:
tostarp vismaz

2 zinātnes universitātes

un

1 zinātniskā institūcija

2019. gada starptautiskajā
novērtējumā saņēma
vismaz 4 balles

Nodrošina tematisko
un reģionālo pārklājumu

ATBALSTĀMĀS DARBĪBAS

ar saimnieciskas darbības atbalstu nesaistīti pētījumi (līdzfinansējums 0 %)

Tematiskie uzdevumi (5): dabas resursu ilgtspējīgai izmantošanai kūdras nozarē un Latvijas klimatneitralitātes veicināšanai [[MKN Nr. 746 30.1.p.](#)]:

1

Latvijas SEG emisiju un CO₂ piesaistes aprēķinu metodes pilnveidošana kūdras ieguves nozarē atbilstoši Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (IPCC) vadlīnijām

2

Jauni un inovatīvi risinājumi degradēto purvu, nerekultivēto vēsturisko kūdras ieguves vietu un tām piegulošo ietekmēto teritoriju rekultivācijas aktivitātēm (t. sk. pilotprojekti un demonstrāciju projekti)

3

Kūdras resursu ieguves, pārstrādes, vietējā patēriņa un eksporta sociālekonomiskais novērtējums, kūdras ieguves radīto SEG emisiju ietekme un prognozes līdz 2030. un 2050. gadam, risinājumi negatīvās ietekmes kompensēšanai

4

Jaunas tehnoloģijas un produkti kūdras nozares klimatneitralitātes veicināšanai, kas vērsti uz SEG emisiju samazināšanu un uz CO₂ piesaisti orientētu inovatīvu un alternatīvu risinājumu radīšanu un to plašākas izmantošanas veicināšanu, t.sk. jaunu kūdras un citu substrāta veidu izpēti **TPF: !neveicinot kūdras ieguvi un tās plašāku izmantošanu!**

5

Nākotnes scenāriju izstrāde par vēsturisko un rekultivēto kūdras ieguves vietu turpmākām izmantošanas iespējām

ATBALSTĀMĀS DARBĪBAS



Rīcībpolitikas izstrāde dabas resursu ilgtspējīgai izmantošanai kūdras nozarē un Latvijas klimatneitralitātes veicināšanai.

Pasākumi mērķa grupas un sabiedrības iesaistīšanai un informēšanai par projekta mērķiem, norisi un rezultātiem (tai skaitā mācību, darba grupu, semināru, konferenču, pieredzes apmaiņas, ideju konkursu un citu nacionālu un starptautisku pasākumu īstenošana).



Pētniecības aprīkojuma un infrastruktūras attīstība.

Pētniecības rezultātu izplatīšana ietekmētajiem komersantiem projekta mērķu sasniegšanai kūdras nozares virzībā uz klimatneitralitāti.



Projekta ietvaros radīto **zināšanu izplatīšana** mācību, publikāciju vai zinātības un tehnoloģiju pārneses veidā, t. sk. sabiedrības iesaiste projekta norisēs un informēšana par projekta rezultātiem, kas nav aizsargāti ar intelektuālā īpašuma tiesībām.

Atbalsts specializācijai, lai nodrošinātu kūdras un saistīto nozaru vajadzības esošajās doktora studiju programmās kūdras nozares virzībā uz klimatneitralitāti

KOPĪGIE (HORIZONTĀLIE UZDEVUMI) [\[MKN Nr.746 13.p.\]](#)



nodrošināt pētniecības rezultātu publisku pieejamību, t.sk. veicināt datu atkārtotu lietojamību atbilstoši "FAIR« principiēm;

nodrošināt publicitātes un komunikācijas pasākumus, **t.sk. >1x gadā semināru sabiedrības informēšanai un rezultātu izplatīšanai**, kā arī iesaistītu atbilstošās mērķa grupas un veicinātu zināšanu pārnesi, izpratni par pētniecības lomu un devumu sabiedrībai nozīmīgu jautājumu risināšanā



attīstīt starptautisko sadarbību pētniecībā, īpaši sadarbībā ar ESFRI/ERIC Eiropas pētniecības infrastruktūru konsorciem;

veicināt studējošo, sevišķi doktorantu, un jauno zinātnieku iesaisti projekta uzdevumu izpildē, sasaisti ar jomai atbilstošām doktorantūras programmām



attīstīt uz SEG emisiju samazināšanu orientētus inovatīvus risinājumus un veicināt to plašāku izmantošanu;

nodrošināt projektā radīto zināšanu iekļaušanu mācību moduļu izstrādē pamatstudiju un tālākizglītības programmās;



attīstīt zinātnisko grupu un attiecīgo tautsaimniecības nozaru speciālistu sadarbību;

izveidot kopīgu datubāzi Latvijas Atvērtās zinātnes platformā un nodrošināt piekļuvi projektā radītajām zināšanām u.c.

REZULTĀTA un IZNĀKUMA RĀDĪTĀJI [uz 31.12.2029.]:

[MKN Nr.746 10.p.](#)

IznR:

Uzņēmumi, kas
sadarbojas ar
pētniecības
organizācijām
– vismaz 5

IznR ir sasniegts, kad ar mērķa grupas uzņēmumiem (pārstāv katru no četriem atbalstāmajiem reģioniem un darbojas kūdras nozarē) ir noslēgts sadarbības līgums, kura ietvaros šie uzņēmumi ir sadarbojušies ar pasākuma īstenošanā iesaistītajām zinātniskajām institūcijām pētniecības projekta pieteikumu tēmu un vajadzību definēšanā un citos efektīvas sadarbības pasākumos projekta īstenošanas laikā. Ar šiem uzņēmumiem izveidotā darba grupa organizē darba sanāksmes vismaz reizi sešos mēnešos visā projekta īstenošanas laikā (līdz 30.09.2029).

RezR: Zinātnisko rakstu skaits, kuru izstrādei un publicēšanai ir sniegts atbalsts – 50

RezR: Pētniecības pieteikumu sagatavošana un iesniegšana citos pētniecības projektu konkursos – 3

Atbalsta reģioni: Vidzeme, Latgale, Kurzeme, Zemgale

Projekta rezultātu ilgtspējas nodrošināšana

Informācijas centrs

Kūdras nozares pētniecības kompetenču un pētniecības infrastruktūras kartējuma publicēšanu finansējuma saņēmēja tīmekļvietnē

Vismaz 1x gadā tīmekļvietnē jāaktualizē informācija

- Jāizveido konsorcijs sadarbības rezultātā
- Finansējuma saņēmējam informācijas centrs jāuztur vismaz projekta dzīves cikla laikā
- Tīmekļvietnē jāaktualizē informācija par pieejamo pētniecības infrastruktūras un kompetenču kartējumu, atbilstošas kvalifikācijas pētnieku kontaktinformāciju, projektā sasniegto rezultātu ilgtspēju un sadarbības tīkliem ar nozari pārstāvošiem uzņēmumiem

ATTIECINĀMĀS IZMAKSAS [2025. – 2029.g.], [MKN Nr.746 34.p.](#)

Kopējais pasākumam pieejamais finansējums 5 588 265 *euro*, tai skaitā:

- 01** **1** → Pētnieku u.c. īstenošanas personāla izmaksas (ne mazāk kā 20%),
min: ~ 1 117 653 *euro*
- 02** **2** → Pētniecības ārpakalpojuma izmaksas (max 10% no kopējām): 558 827 *euro*
- 03** **3** → Pētniecības aprīkojuma un iekārtu izmaksas (max. 25% no kopējām),
max: 1 397 066 *euro*
- 04** **4** → Projekta vadības personāla izmaksas (max 7% no kopējām), max: 391 179 *euro*
- 05** **5** → Citas projekta tiešās izmaksas un pētniecības personāla faktiskās izmaksas:
~1 897 216 *euro*
- 06** **6** → Netiešās izmaksas (15% no projekta vadības un īstenošanas personāla izmaksām),
min: ~ 226 325 *euro*

PĒTNIECĪBAS APRĪKOJUMA UN INFRASTRUKTŪRAS ATTĪSTĪBA

Zinātniskās aparatūras, aprīkojuma, instrumentu komplektu, informācijas un komunikācijas tehnoloģiju un citu materiālo aktīvu iegāde vai izveide

Atlases nolikuma [7.pielikums](#), iekārtu uzskaites tabula

PSD nosacījumi

Lai atbalsts pētniecības aprīkojumam un infrastruktūrai, netiktu kvalificēts kā komercdarbības atbalsts, infrastruktūrā, kuru izmanto FS un SP vajadzībām, pamatlīdzekļu un ilgtermiņa ieguldījumu amortizācijas periodā ir pieļaujams veikt PSD ne vairāk kā 20% apmērā no infrastruktūras gada jaudas, laika vai finanšu izteiksmē.





Izglītības un zinātnes
ministrija



Finansē
Eiropas Savienība

PALDIES

SAM 6.1.1.2. pasākuma ieviešanas
MK noteikumi Nr.746



IZM_gov_lv



Izglitibas.ministrija

